

Palimpsestul „ReSemnării”

Ștefan Vlăduțescu

Profesorul româno-american Florentin Smarandache este întemeietorul celui mai puternic curent literar-artistic românesc contemporan: paradoxismul. Acest curent are inflexiuni, inducții și iradiații pe întreg mapamondul. Mai mult decât un inițiator de mișcare literară, Florentin Smarandache este sursa principală de energie mental-spirituală și emoțional-volitivă a mișcării. Domnia sa dă frecvența fundamentală și întreține vibrația estetică paradoxistă. Mijloacele prin care rămâne în miezul lucrurilor sunt: dezvoltarea permanentă a paradoxismului atât în planul conceptual, cât și în planul practicii literare, păstrarea coeziunii grupului paradoxist inițial și extinderea numărului și calității contribuitorilor, animatorilor și admiratorilor ideaticii literare paradoxiste.

Florentin Smarandache este în ordinea absolutului literar și în cadrul paradoxismului, poet, prozator și dramaturg: este scriitor. O profundă emoție intelectualizată traversează întreaga creație smarandachiană. Ea mobilizează o tematică de o mare coerență și concentrare spirituală.

Este vizibilă în scrierile sale și o înaltă conștiință estetică, o exigență strictă în ce privește scriitura și efectele estetice. Cadrul tematic e în continuă extindere. Conform devisei nucleare paradoxiste “totul este posibil, chiar și imposibilul”, se examonează artistic noi câmpuri emoționale, noi curbe expresive, noi limite ale înțelegerii și explicării umanului. Într-un fel,

paradoxismul a luat pe cont propriu trăirea vitezei, a globalizării, a aglomerației, a presiunii sufocante a sarcinilor diurne. Literatura paradoxistă este impregnată de real. Pe anumite tronsoane ale ei, eul creator ia asupra sa toată greutate necazurilor lumii.

Cel mai recent volum de poezie al lui Florentin Smarandache se cheamă "ReSemnare" (Oradea: Editura Duran's, 2013). El se deschide cu o poetică explicită: "În acest volum, fiecare poem este compus din versuri independente. Dar o legătură subtilă între versuri transcende. Așadar, poeme' cu 'poeme vers' (sau meta-poeme). Cartea putea fi structurată și diferit, ca un simplu volum de poeme într-un vers. Stilul volumului este eliptic. Lipsa verbelor (sau puținătatea lor) dând impresia de stagnare, de Timp Oprit, unde sentimentele au înghețat... sau de Poeme - Tablouri Pictate ori Desene Onirice... Totul este ca o listă nesfârșită de observații naturale și simțăminte". Într-adevăr, cum spunea Leonardo da Vinci "claritatea încununează gândurile profunde"! Ar fi de adăugat că alături de claritatea discursivă sesizăm la Florentin Smarandache o luciditate de cleștar. Esența esteticului este o vibrație în contextul și în mediul unui eveniment emoțional, spiritual sau mintal. Evenimentul poate fi real sau imaginar, el produce însă întotdeauna efecte de natură estetică în ordinea realului.

Eul creator este un spirit apolinic mișcat din când în când de palpații dionisiace. După cum există o logică a esteticului, o psihologie a esteticului, există, ne arată Florentin Smarandache, și un capitol de matematică a esteticului. Iată ce ne comunică într-unul dintre cele mai valoroase poeme ale

volumului: “Un bagaj de haine și un bagaj de cunoștințe / (...) / Eu sunt scriitor de matematică. / Vin spre voi din alt mileniu. / Am să cad în sus.” (“Suflet de cauciuc”).

Matematica este singura știință demonstrabilă a adevărilor absolute. O înaltă raționalitate strictă și infailibilă animă discursul matematic. Dacă Ion Barbu se considera matematician care scrie poezie, Florentin Smarandache scrie poezie în gen matematic.

Prin tăietura versului acest volum este o teoremă lirică mișcată de spasme, de elemente onirice și de emoții irepresibile. Scriitorul de matematică venind din timpul unui alt mileniu și din spațiul în care se cade în sus, intră în lumea noastră pe poarta emoției. Dacă poezia nu poate urca decât generic la gheața matematicii, matematica poate coborî în retortele liricii. Ori de câte ori vorbește despre viață și despre emoțiile, sentimentele, durerile, tristețile, neliniștile, resemnările, moartea, incertitudinile ei, matematica se liricizează.

Poezia este locul în care îți pasă de viață. Iată ce ne spune poetul: “Viața e o sală mare în care plătești / pentru a asculta muzică” (“Perspectivă”). Lirica este emoție de viață centrată pe eu: “Eu îmi cedez ce nu-mi aparține” (“Dialog”), “Eu, îmbătat de vise, ca totdeauna” (“Gâlceava asemănarilor”), “Eu, nefiind fiind” (“Remoarte”), “Eu locuiesc într-o secundă” (“Crâng împăsărit”).

Orice eu are o casă a ființei, a trăirii, a intimității. „Acasă” este un spațiu în care suntem protejați: de mamă, de părinți, de amintiri și de nostalgii. Mai întotdeauna acasă este un loc îndepărtat și melancolic. Când nu suntem acasă este ca și cum am trăi într-un timp incert. O poezie excelentă este “Cel care

moare singur”: “Timpul diferă de la om la om. / Aura mea se strică-n plâns. / Trăiesc în anotimpul din odaie. / Sunt acela care moare singur”.

Două sunt coordonatele majore pe care titlul volumului le marchează grafic și semnificațional. Mai întâi, pe coordonata de conținut, “ReSemnare” are inducții de sens ca sentiment din portofoliul liricii dintotdeauna. Resemnarea este o intervenție asupra unor emoții neplăcute, dureroase. Nu există semnare pentru plăceri și bucurii. Resemnarea este o decizie mai puțin dureroasă decât fenomenul primar dureros. Ne resemnăm nu “de”, ci “pentru” sau “în contul”. Obiectul semnării poate fi: amărăciunea, jalea, amarul, obida, durerea, tristețea. Resemnarea este o durere “mai mică”, dar este o durere “mai mare”, întrucât semnarea este, ea însăși o tristețe, dar este o tristețe ce nu se epuizează. Apoi, pe coordonata specific paradoxistă, într-un fel specific paradoxist, semnarea se îmbibă de luciditate, de autoironie și autoîncurajare. Lirica se definește ca o “scriere după”. Adică semnarea este un palimpsest: scris după și scris peste, în esență însă, scris, nu rescris.

Noutatea paradoxistă și valoarea volumului au suport atât în planul “re-semnării”, al reimpregnării formale, cât și în planul semnării emoționale. În cel dintâi plan, avem versuri auto-centrate, autonome, apoftegmatice, versuri inscripționate ca o “listă nesfârșită de observații naturale”, într-un stil eliptic de semnare rece. În al doilea plan regăsim, cum mărturisește autorul, “atâta singurătate pastorală, liniște profundă și pesimism” (“Poeme cu poeme – auto-eseu”). Iată o carte de poezie sensibilă și incitantă, ce merită să fie citită.